

Till Kulturdepartementet,

Ärende: Inspel på dokumentet "Redovisning av uppdrag om att lämna förslag om organisationsförändring" – sammanslagning av Kulturrådet och Konstnärsnämnden

Danscentrum Sverige framför härmed våra synpunkter gällande regeringens förslag att inordna Konstnärsnämndens verksamhet under Kulturrådet.

Vi ser med oro på förslaget om sammanslagningen. Vi anser att det kan försvaga den redan bräckliga infrastrukturen inom kultursektorn. Målet att använda statens resurser effektivt och ändamålsenligt stöder vi, det är dock viktigt att ta hänsyn till frågans komplexitet och betydelsen av de berörda myndigheternas roll för Sveriges kulturskapare.

Kulturrådet främjar kulturutbudet i hela landet genom att rikta sina bidrag mot produktion, publikfrämjande och egenutövande inom konst och kultur. Det inkluderar både årliga verksamhetsbidrag och tillfälliga projektbidrag till konstnärliga grupper, arrangörer av scenkonst och konserter samt de som arbetar med främjande verksamhet. Målgrupperna för deras stöd omfattar juridiska personer, organisationer och grupper. Fokus ligger på att främja produktionen av konst och kultur samt att nå ut till en bred publik i hela landet..

Konstnärsnämnden är Sveriges ledande expertmyndighet för kulturskapares villkor och konstnärspolitik. Historiskt spelar myndigheten en central roll i att främja ett konstnärspolitiskt perspektiv inom svensk kulturpolitik. Genom sitt arbete har Konstnärsnämnden möjliggjort för tusentals konstnärer och kulturskapare att utveckla sitt konstnärskap och skapa förutsättningar för att kunna försörja sig inom sina yrken. Ett av Konstnärsnämndens främsta uppdrag enligt regleringsbrevet är att värna om konstnärers och kulturskapares konstnärliga frihet. Det bidrar till att främja konstnärlig kvalitet och utveckling.

Myndigheternas verksamheter har var för sig centrala roller för danssektorn och dess aktörer, kompletterar varandra och syftar till att stärka kulturutbudet och konstnärernas verksamhet på olika nivåer.

Danscentrum Sverige anser att konstnärlig frihet och mångfald inom kulturområdet främjas genom tillgång till olika finansieringskällor och arbets- och referensgrupper. Denna mångfald är avgörande för kulturens ekonomi, demokratin och den konstnärliga utvecklingen. Centraliserad styrning genom myndighetssammanslagning kan öka likriktningen inom kulturområdet. Att ha separata myndigheter med olika finansieringsmöjligheter och kompetenser är viktigt för att bevara en stark och diversifierad kulturinfrastruktur. Vi vill även

understryka den ovärderliga kompetens och erfarenhet som Konstnärsnämnden besitter, vilket riskerar gå förlorad vid en sammanslagning.

Vi delar inte bilden av att konstnärer och kulturskapare skulle uppleva problem med att det finns fler än en myndighet att vända sig till på området. Tvärtom ser de det som en fördel att Konstnärsnämnden och Kulturrådet är separata enheter som kompletterar varandra och har olika målsättningar. Under pandemin var inte den utmanande faktorn tillgången till flera myndigheter, utan snarare bristen på stöd som passade kulturarbetarnas unika situationer. Våra medlemmar arbetar som frilansare, kombinatörer eller egenföretagare. Problemet med att veta var man skulle vända sig för att få krisstöd under pandemin uppstod eftersom de också kunde söka stöd från flera andra myndigheter, såsom Tillväxtverket och Skatteverket. Svårigheten låg i att de initiala pandemistöden inte passade för kombinatörer eller frilansare vilka utgör en stor del av konstnärskåren.

Vidare vill vi framhålla att pandemin har satt djupa spår på den fria kulturarbetsmarknaden och att den ännu inte har återhämtat sig. Den rådande lågkonjunkturen och inflationen påverkar konstnärers och kulturskapares villkor negativt. Även gästspelscenter, regioner och kommuner, som är beställarledet inom dansen, har drabbats ekonomiskt. Det har en stor påverkan på dansen då få utövare har verksamhetsbidrag och egna lokaler där man kan möta publiken. Dansen programläggs av andra kulturinstitutioner, skolor och på den internationella marknaden. De krav som ställs på digital produktion, interaktion med publiken och den snabba utvecklingen inom artificiell intelligens betonar vikten av innovation och konstnärlig utveckling för att effektivt engagera både publiken och egenutövarna på nya sätt. Denna anpassning är också avgörande för att utveckla en mer hållbar infrastruktur för turnerande inom dansen och för att motverka den fly-in-fly-out ekonomin genom samarbetsmodeller.

Det är vår bestämda övertygelse att det är fel att integrera den främsta myndigheten för att främja konstnärers individuella konstnärliga utveckling och kulturskapares sociala och ekonomiska villkor i en annan organisation. En sådan omstrukturering innebär enligt Danscentrum Sverige betydande risker för den nationella konstnärspolitiken, vilket i sin tur skulle vara till skada för landets yrkesverksamma konstnärer och kulturskapare samt för de kulturella och kreativa näringarna som helhet.

Risker identifierade i myndigheternas redovisning som Danscentrum Sverige vill lyfta:

- **Kortsiktiga prioriteringar:** En fusion av Konstnärsnämnden och Kulturrådet skulle innebära att både Konstnärsnämndens och Kulturrådets primära arbete får mindre uppmärksamhet till förmån för den administrativa processen kring sammanslagningen. Detta är särskilt problematiskt med tanke på den redan pressade ekonomiska situationen inom kultursektorn. Under en sådan post-pandemiskt känslig tid bör myndigheternas fokus ligga på uppdragen och de kulturpolitiska målen.
- **Kostnadseffektivitet och besparingar:** De beskrivna administrativa besparingarna på ca 600 000 kr är små i förhållande till de betydande extrakostnaderna på ca. 10 miljoner kr vid en eventuell sammanslagning. Eventuella hyresbesparingar genom en flytt av Konstnärsnämnden till Kulturrådets lokaler är osäkra, särskilt med tanke på behovet av alternativa lokaler för verksamheter som IASPIS och det internationella dansprogrammet.
- **Kvalitetsförluster och ekonomiska konsekvenser:**
  - Separationen av vissa delar av Konstnärsnämndens verksamhet vid en sammanslagning kan leda till kvalitetsförluster och osäkerhet kring ekonomiska konsekvenser, särskilt gällande arbetslokaler och verksamhetens effektivitet.
  - Separationen av IASPIS och det internationella dansprogrammet från övriga internationella program kan leda till kvalitetsförluster då dagliga möten mellan konstnärer och myndighetspersonal bidrar till kunskapsinsamling och agila analyser i den snabbt föränderliga kultursektorn.
- **Intressekonflikter:** Kulturrådets målgrupper skulle komma att inkludera arbets- och uppdragsgivare vilket kan leda till interna spänningar i en samlad myndighet när det gäller att stärka individuella konstnärers ställning/utveckling.
- **Underordnat konstnärsperspektiv:** Det konstnärspolitiska perspektivet riskerar att hamna i skuggan vid t ex förändringar i Kulturrådets regleringsbrev, vilket kan försvaga konstnärspolitiken på lång sikt.
- **Komplexitet i bidragsprocessen:** Trots formella ordningar kan en sammanslagning göra det mer komplicerat att söka bidrag för konstnärlig utveckling, vilket kan leda till begränsad finansiering för mer normbrytande konst.
- **Minskad mångfald:** En likriktning av bedömningar och finansiering kan leda till minskad kulturell mångfald och smalare utbud av kulturella uttryck inom kulturpolitiken.
- **Produktionsförlust utan Konstnärsnämndens anpassade dansstudio:** Inom dansen förlorar Stockholm redan produktionsmöjligheter pga. bristen på tillgängliga

danslokaler och därför är Internationella dansprogrammets studio enormt viktigt för residens, internationellt samarbete och konstnärliga utbyten för svenska danskonstnärer.

Synpunkter:

- Under 2022 överfördes Musikverkets främjandeuppdrag till Kulturrådet. Många musikorganisationer har påpekat att det har funnits otydlighet kring hur uppdraget organiserades inom Kulturrådet. Musikverksstödet reducerades med en miljon och förändrades från att ha varit ett innovationsstöd till att omdefinieras till ett mer allmänt musikändamål. Även om personalen följde med från Musikverket, påverkades den tidigare snabbfotade kommunikationen och produktiviteten. En jämförelse kan dras med Kulturbryggan – där arbetssättet och profilen behölls när den överfördes till Konstnärsnämnden.
- Vi menar, som KLYS lyft i flera sammanhang, att arbetet med en eventuell sammanslagning bör avvakta den pågående utredning om mindre myndigheters uppgifter och organisering, som ska vara klar den 15 december 2024 (dir 2023:132).
- När uppdraget är inlämnat till regeringen bör en regelrätt remittering av förslaget ske till berörda remissinstanser, inklusive centrumbildningarna och landets kulturskaparorganisationer. I kulturutredningen från 2009 ingick ett förslag till sammanslagning av Kulturrådet och Konstnärsnämnden, som efter remissrunda inte ledde till åtgärder.

Sammanfattningsvis anser Danscentrum Sverige att det är av vikt att behålla dessa myndigheter som separata enheter för att säkerställa en livskraftig och mångsidig kultursektor. Danscentrum Sverige och övriga 12 centrumbildningar träffar gärna kulturministern för att tala om de två myndigheternas viktiga och olika roller i deras komplexa arbete samt deras stora betydelse för Sveriges kulturskapare.

Med vänliga hälsningar,
Amy Fee, verksamhetsledare
Ann-Sofie Eriksson, ordförande

För Danscentrum Sveriges styrelse